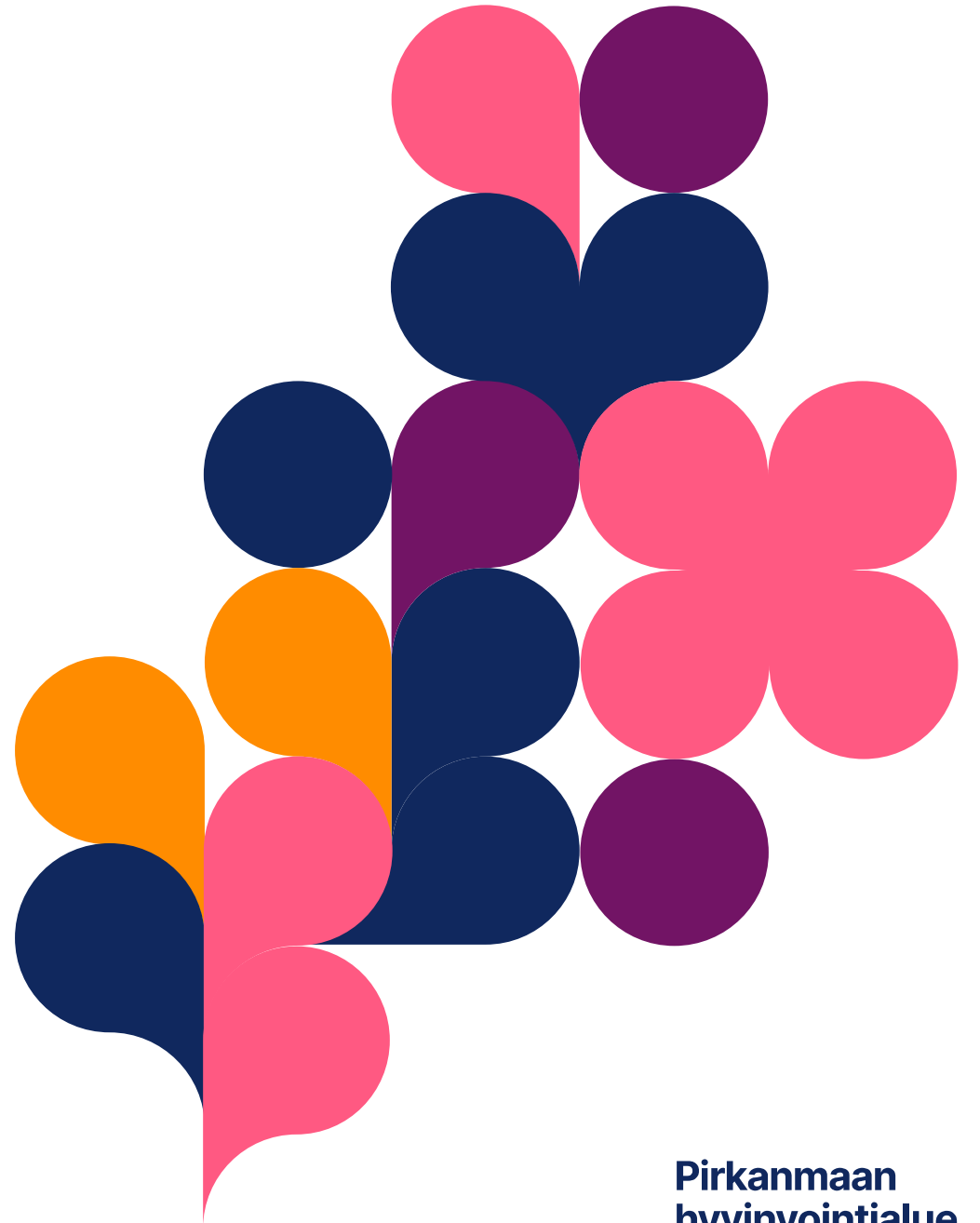

Tietohallinnon muutosohjelma

20.3.2023

Pasi Lehmus

Tietohallinnon muutosohjelma

1 Johdanto

3

Tietohallinnon muutosohjelman rooli osana toimenpano-ohjelmaa

Muutosohjelman toiminnalliset tavoitteet

ICT-muutoshankkeen kokonaisuus

2. Ohjelman painopisteet

11

Painopisteiden kuvaukset

3. Toimeenpano

19

Muutosohjelman rahoitus

Haettavat hyödyt ja niiden mittarit

Muutosohjelman tuotosten yhteen toimivuus ja järjestelmäarkkitehtuuri

Riskit

4. Organisoituminen

26

Yhteistyökumppanit

Ohjelman organisoituminen ja vastuut

Ohjelman toimeenpano

Etenemisen vaiheistus ja tiekartta

1. Johdanto

1 Johdanto – Tietohallinnon muutosohjelman rooli osana toimenpano-ohjelmaa

Tietohallinnon muutosohjelma täydentää strategian toimeenpano-ohjelmaa täydentäen digitalisaation liittyviä kokonaisuuksia

Tietohallinnon muutosohjelma sijoittuu hyvinvointialueen strategian **toisen kärjen alle, mutta sisältää myös muiden kärkien tavoitteita edistäviä kokonaisuuksia.**

Tietohallinnon muutosohjelma täydentää ja tarkentaa toimeenpano-ohjelmaa **tietohallinnon kokonaisuuksien toimeenpanon osalta.**

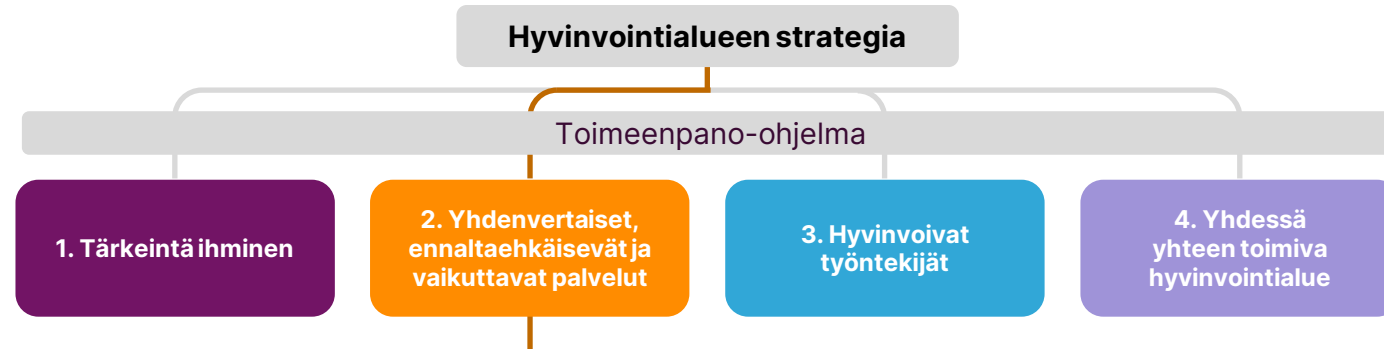
Pirkanmaan hyvinvointialuestrategia

Toimeenpano-ohjelma

Kärki 1: Tärkeintä ihminen	Kärki 2: Vaikuttavat ja yhdenvertaiset palvelut	Kärki 3: Hyvinvoivat työntekijät	Kärki 4: Yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue
Viestintäohjelma	Toimitilaohjelma	Henkilöstöohjelma	Tietojohtamisen ohjelma
Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma	Palveluiden verkoston suunnitelma		Hankintaohjelma
Kokonaisturvallisuusohjelma	Tietohallinnon muutosohjelma		Korkeakoulujen ja HVA:n yhteistyöohjelma
	Palvelulinjakohtaiset toimeenpanosuunnitelmat		

1 Johdanto – Tietohallinnon muutosohjelman rooli osana toimenpano-ohjelmaa

Tietohallinnon muutosohjelma on osa toimeenpano-ohjelmaa; osa tekemisestä toteutetaan ICT-muutoshankkeen ja Hoppu-hankkeen alla

Tietohallinnon muutosohjelma 2023-2025

Rahoitus

Hyvinvointialueen budjetti
ICT-muutoshanke (2023-2026)
Hoppu-hanke (2022-2025)

Painopisteet

Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

Kotiin vietävät digitaaliset palvelut

Vaikuttavuus ja tietojohdaminen

Henkilöstön työskentelyedellytykset

Potilastietojärjestelmä

Asiakastietojärjestelmä

Tavoitteet

- 1 Digitaalisten palveluiden kehittäminen ja digiklinikan perustaminen
- 2 Kotona asumisen tukeminen etäseurantaa kehittämällä
- 3 Kehittää tiedon keräämisen, jalostamisen ja tiedon hyödyntämisen tapoja

- 4 Ammattilaisten työskentelyedellytysten kehittäminen ja työkuvan monipuolistaminen
- 5 Ydinjärjestelmien yhtenäistäminen

1 Johdanto – Muutosohjelman toiminnalliset tavoitteet

Digitaalisten kanavien ja etäseurannan merkitys kasvaa; mahdollistavat paremman saatavuuden, jatkuvuuden ja tehokkuuden perustason palveluissa

Tietohallinnon muutosohjelman tavoitteena on...

Parantaa palveluiden saatavuutta ja yhdenvertaisuutta kehittämällä asukkaiden digitaalisia palveluita ja perustamalla digiklinikan palvelukokonaisuuden

Lisätä asukkaiden kotona asumisen edellytyksiä, ylläpitää hoitotasapainoa ja vähentää käyntejä alueen palveluissa lisäämällä kustannus- tehokkaan etäseurannan ja etäseurantaan tukevien ratkaisuiden määrää

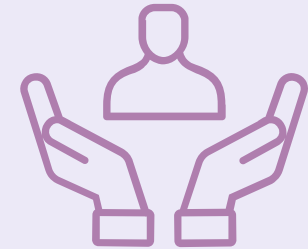
Yhtenäistää ja kehittää tiedon keräämisen, jalostamisen ja tiedon hyödyntämisen tapoja. Tietoa kootaan päätöksenteon tueksi sinne, mistä siitä saadaan suurin hyöty

Parantaa ammattilaisten työskentelyedellytyksiä sekä lisätä työn veto- ja pitovoimaa kehittämällä ammattilaisten toimintaa tukevia työkaluja ja monipuolistamalla ammattilaisten työnkuvaa

Yhtenäistää tietopohjaa, vähentää päällekkäistä työtä ja lisää palveluiden välistä jatkuvuutta yhtenäistämällä ammattilaisten ydinjärjestelmät

Tavoitteiden saavuttaminen tukee tietohallinnon pitkän aikavälin tavoitetta, jossa Pirkanmaa on moderneja työvälineitä ja toimintatapoja hyödyntävä organisaatio, joka pystyy palvelemaan asukkaitaan entistä yksilöllisemmin

1 Johdanto – Muutosohjelman toiminnalliset tavoitteet

Kansalaisten digitaaliset palvelut, yhtenäistyvät ydinjärjestelmät ja ammattilaisten sekä johdon ydintyökalut rakentuvat ICT-muutoksen rinnalla

Ohjelman painopisteet	Kuvaus
Digitaaliset palvelut ja digiklinikka	Asukkailla on yhtenäiset digitaaliset palvelut, jotka mahdollistavat tehokkaat ja saavutettavat digitaaliset palvelut kaikille hyvinvointialueen asukkaille. Osana digitaalisten palveluiden kokonaisuutta, luodaan digiklinikka, joka tarjoaa perustason neuvontaa ja vastaanottotoimintaa digitaalisesti
Kotiin vietävät digitaaliset palvelut	Kehitetään uusia teknologisia ratkaisuja ja niitä tukevia toimintamalleja, jotka mahdollistavat asukkaan kotona asumisen mahdollisimman laaja-alaisesti potilasturvallisuutta heikentämättä
Vaikuttavuus ja tietojohdaminen	Vaikuttavuutta ja tietojohdamisen edellytyksiä parannetaan yhtenäistämällä tiedon tuottamisen tapoja, sekä rakentamalla työkaluja, jotka kokoavat tietoa tarkoituksenmukaiseen muotoon sinne, mistä niistä saadaan suurin hyöty. Tietoa pitää myös hyödyntää systemaattisesti osana päätöksentekoa
Henkilöstön työskentely-edellytykset	Parannetaan henkilöstön työskentelyedellytyksiä kehittämällä ja käyttöön ottamalla erityisesti liikkuvaa ja vaihtelevaa työtä tukevia työkaluja. Tuetaan ammattilaisten työskentelyä välttämällä turhaa työtä
Potilastietojärjestelmä	Yhtenäistetään potilastietojärjestelmien käyttöä siten, että koko hyvinvointialueella on käytössä perusterveydenhuollossa- ja erikoissairaanhoidossa vain yksi yhteinen tietojärjestelmä. Huomioidaan myös potilastietojärjestelmän käyttöönottoa tukevan ympäristön ja toimintatapojen yhtenäistämistyö
Asiakastietojärjestelmä	Yhtenäistetään asiakastietojärjestelmien käyttöä siten, että koko hyvinvointialueella on käytössä sosiaalihuollossa vain yksi yhteinen asiakastietojärjestelmä. Huomioidaan myös asiakastietojärjestelmän käyttöönottoa tukevan ympäristön ja toimintatapojen yhtenäistämistyö
Muut huomioitavat tekijät	
Digiturvallisuus	Muutoksen keskelläkin tietotekniset ympäristöt ja yhtenäiset toimintatavat vahvistavat digiturvallisuutta. Digiturvallisuudessa tullaan huomioimaan myös käyttäjälähtöisyys; potilasturvallisuus ei saa vaarantua
ICT-muutos	ICT-muutoshanke on hankekokonaisuus, jossa tavoitellaan koko hyvinvointialueen laajuista yhtenäistämistä järjestelmien, ympäristön ja toimintatapojen tasolla. ICT-muutoshankkeen vaatimat resurssitarpeet on huomioitu tietohallinnon muutosohjelmassa

1 Johdanto – Muutosohjelman toiminnalliset tavoitteet

Tietohallinnon muutosohjelman painopisteet linkittyvät hyvinvointialueen strategian toisen kärjen lisäksi myös muihin strategian kärkiin

Hyvinvointialueen strategian kärjet, kärkien tavoitteet ja muutosohjelman painopisteiden linkittyminen kärkiin:

Ohjelman painopisteet:	1. Tärkeintä ihminen: <i>Asiakaskokemus on erinomainen ja pirkanmaalaiset suosittelevat palveluita</i>	2. Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut: <i>Palvelutuotanto on lakisääteistä ja hyvinvointialueen rahoituksen mukainen</i>	3. Hyvinvoivat työntekijät: <i>Työntekijäkokemus on erinomainen ja työntekijät suosittelevat Pirkanmaan hyvinvointialuetta</i>	4. Yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue: <i>Hyvinvointialueen toiminta saatu onnistuneesti käyntiin ja yhteistyö sisäisesti sekä ulkoisesti toimii</i>
Digitaaliset palvelut ja digiklinikka	✓	✓		
Kotiin vietävät digitaaliset palvelut	✓	✓		
Vaikuttavuus ja tietojohdaminen		✓		✓
Henkilöstön työskentelyedellytykset	(✓)	(✓)	✓	(✓)
Potilastietojärjestelmä	✓	(✓)	✓	(✓)
Asiakastietojärjestelmä	✓	(✓)	✓	(✓)

Hyvinvointialueen perustamiseen liittyvä ICT-muutos jatkuu vielä vuosia ja pakottaa keskittymään vain olennaisimpiin tunnistettuihin kehitystarpeisiin

Lähtötilanteessa Pirkanmaalla on edessään laaja ICT-muutostyö jatkuen vielä vuosien ajan ...

ICT-muutos

- Tietohallinnossa on edessään laaja muutostyö, sillä ICT-muutos tulee edellyttämään **välttämättömiä tietojärjestelmien yhdistämisiä ja uuteen infrastruktuuriin siirtymistä**
- Pääosa ICT-muutoksen työstä tulee **jatkumaan vielä vuosien ajan**

... mikä rajoittaa tietohallinnon kykyä vastata muun organisaation kehitystarpeisiin lähivuosina..

ICT-muutoksen vaikutukset

- Tietohallinnolla on **rajalliset resurssit**, jotka on valtaosin **sidottu ICT-muutoksen läpiviemiseen** muutosohjelman aikana
- Myös tietohallinnon rahoitus on sidottu pääosin **ICT-muutoshankkeen ympärille**; Hoppu-hankkeen tuottama **lisärahoitus on myös tärkeä, mutta merkittävästi ICT-muutosrahoitusta vähäisempi, joten muiden kehitystarpeiden toteuttaminen on rajallista myös rahoituksellisesti**

... mikä edellyttää kehitystarpeiden priorisointia

Tavoitellut toimenpiteet

- ICT-muutoksen laajuus, aikataulu sekä sen sitomat resurssit edellyttävät tietohallinnolta **priorisointia**, joten tietohallinnon muutosohjelmaan on sisällytetty **kriittisimmiksi tunnistetut kehitystarpeet painopisteinä**
- Muiden kehitystarpeiden merkitys kasvaa, **kun ICT-muutos on toteutettu**. ICT-yhtenäistämällä pystytään edistämään kuitenkin myös muita kehityskohteita, joten yhdistämistyö on kriittisintä toteuttaa ensimmäiseksi

1 Johdanto – ICT-muutoshankkeen kokonaisuus

Hyvinvointialueen järjestelmät, ympäristöt ja toimintatavat yhtenäistyvät ja tukevat alueellista toimintaa

Mikä on ICT-muutoshanke?

- **ICT-muutoshanke on erillinen kokonaisuus**, joka linkittyy hyvinvointialueen perustamiseen ja sitä varten on saatu merkittävä rahoitus valtiolta
- ICT-muutoshankkeessa tavoitellaan koko **hyvinvointialueen laajuista välttämätöntä yhtenäistämistä** järjestelmien, ympäristön ja toimintatapojen tasolla:
 - Järjestelmien yhtenäistämistyö sisältää toimialasidonnaisten- ja toimialariippumattomien järjestelmien yhtenäistämistyötä
 - Ympäristön muutokset linkittyvät kehitysohjelmaan, jonka tarkoituksena on yhtenäistää infrastruktuuria, digitaalisia palvelukanavia ja tietojohdantamisen tietopohjaa
- Liittymäpintana tietohallinnon muutosohjelmaan ICT-muutoshankkeessa toteutetaan toimialariippuvien järjestelmien yhtenäistämistä; mutta hanke ei keskity APTJ-yhtenäistämiseen, mikä on pääosin osa muutosohjelmaa

Mikä on ICT-muutoshankkeen aikataulu?

Yhtenäistämistyö on tarkoitus toteuttaa 2023-2026 hankesuunnitelman mukaisesti:

1. Valtaosa hallinnollisista tehtävistä ja niiden sisältämistä suunnitelmista on toteutettu jo vuoden 2022 aikana
2. Yhtenäistäminen jatkuu infrastruktuurista ja toimialariippumattomista järjestelmistä, joissa on mahdollisuus tukeutua sairaanhoitopiiriin ja in-house –toimijoiden palveluihin
3. Toimialariippuvien järjestelmien yhtenäistäminen on tarkoitus toteuttaa päätoimisesti vuosina 2023-2025
4. Tietojohdantamisen yhtenäistämistyötä tehdään jo muutosohjelman alussa; pysyvä ratkaisu toteutetaan kuitenkin vasta APTJ-järjestelmien yhtenäistämisen jälkeen
5. Digipalveluiden yhtenäistämistyö tulee painottumaan ICT-muutoshankkeen loppuun

Mitä ICT-muutos mahdollistaa?

ICT-muutoshanke vie valtaosan tietohallinnon resursseista lähivuosina, mutta toteutuessaan se tukee muutosohjelman tavoitteiden saavuttamista yhtenäistämällä järjestelmiä, ympäristöä ja toimintatapoja:

- Yhtenäiset toimialariippumattomat- ja toimialariippumattomat järjestelmät mahdollistavat koordinoitun sekä yhtenäisen toiminnan palvelutuotannossa kunta-riippumattomasti ja edesauttavat yhtenäisen tietopohjan luomisessa
- Infrastruktuurin yhtenäistäminen tukee yhtenäisten käytäntöjen luontia ammattilaisten hyödyntämällä samoja välineitä läpi hyvinvointialueen
- Tietojohdantamisen ja digipalveluiden yhtenäistämässä pyritään luomaan yhtenäiset edellytykset kuntakohtaisten ratkaisuiden tilalle

2. Painopisteet

2 Painopisteet – Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

Digiklinikka on osa digitaalista sotekeskusta, jota kotiin vietävät digitaaliset palvelut täydentävät

Digitaalinen sotekeskus

Kattaa perustason terveyden- ja sosiaalihuollon digitaalisen asiointin

Sisältää mm seuraavat palvelut:

- Sähköinen ajanvaraus
- **Digiklinikka**
- E-konsultaatio
- Sairausten seuranta-työkalut
- Digihoitopolut
- Omaolo-oirearviot
- Omahoito:
 - Terveystarkastus
 - Hyvinvointivalmennukset
 - Terveyskylä
 - Omahoito-ohjelmat
- Chatbot
- Viestit ammattilaisen ja asukkaan välillä

Digiklinikka

Digitaalisen sotekeskuksen palvelu, joka sisältää

- Perustason **neuvontaa ja vastaanottoa**
- Palvelua tarjotaan tyypillisesti sekä **ajanvarauksella että ilman** ajanvarausta
- Etävastaanotto, chat
- Mahdollista sisällyttää myös digitaalisia työkaluja alustalle (esim. e-konsultaatio, seuranta)

Kotiin vietävät digitaaliset palvelut

Täydentävät digitaalisen sotekeskuksen, erikoissairaanhoidon (kotiutus) ja sosiaalihuollon (kotihoito) palveluja

Sisältää mm seuraavat palvelut:

- Etähoivan ratkaisut (mm. kuvapuhelimet, lääkerobotti)
- Etäseurannan ratkaisut
- Muut ratkaisut (mm. Kotidigi, 24/7 lääkituki)

2 Painopisteet – Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

Perustason palveluiden saatavuutta ja tehokkuutta parannetaan digitaalisilla palveluilla

Kohderyhmänä

kaikki hyvinvointialueen
asukkaat

Tavoitteena

digiklinikka käytössä koko
hyvinvointialueella

Hyvinvointialueella toteutettu valmistelutyö

Osana PirSOTE-hanketta Pirkanmaalla on suunniteltu digitaalista sotekeskusta. Tampereella on toteutettu tutkimus Mehiläisen Digiklinikan käyttökokemuksista (2021)

Mitä asioita digitaalisilla palveluilla ja digiklinikalla on mahdollista ratkaista?

- 1 Parantaa palveluiden saatavuutta ja tasoittaa kysyntäpiikkejä
- 2 Mahdollistaa monipuolisempi työnkuva, etätöskentely ja työskentely myös osatyökykyisenä
- 3 Vastata kustannus- tehokkaasti palvelutarpeen kasvuun

Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

Digitaalisilla palveluilla tarkoitetaan asukkaille tarkoitettuja sähköisiä palvelukanavia. Digitaalisten palveluiden kehittämisessä tavoitellaan kuntakohtaisten **ratkaisuiden yhtenäistämistä** sekä **uusien palvelukokonaisuuksien rakentamista**. Keskeisimpänä palvelukokonaisuutena tavoitellaan **digitaalisen sotekeskuksen rakentamista**, johon tullaan kokoamaan kaikki perustason terveyden- ja sosiaalihuollon digitaaliset palvelut.

Osana digitaalisen sotekeskusta toteutetaan Pirkanmaan laajuinen digiklinikka. Digiklinikalla tarkoitetaan digitaalisessa kanavassa tapahtuvaa sosiaali- ja terveydenhuollon **perustason neuvontaa, palvelutarpeenarviointia ja vastaanottotoimintaa**. Digiklinikalla mahdollistetaan **paikka- ja aikariippumattomat palvelut**. Digiklinikka voi sisältää myös työkaluja esim. sote-ammattilaisten välisille konsultaatioille (e-konsultaatio) ja pitkäaikaissairaiden hoidon seurannalle.

2 Painopisteet – Kotiin vietävät digitaaliset palvelut

Pidempiaikaisten asiakkaiden tilannetta seurataan jatkossa entistä enemmän heidän kotonaan; tavoitteena laajentaa kuntakohtaisia pilotteja

Kohderyhmänä

kotihoidon asiakkaat, pitkäaikaissairaat sekä erikoissairaanhoidon vuodeosastoilta nopeasti kotiutuvat

Tavoitteena

yhtenäistää kotiin vietävien digitaalisten palveluiden ratkaisut ja koordinointi

Hyvinvointialueella toteutettu valmistelutyö

Etähoivan ratkaisuja on pilotoitu hyvinvointialueen kunnissa erityisesti PirKATI-hankkeessa, mutta ratkaisut vaihtelevat kunnittain

Mitä asioita kotiin vietävillä digitaalisilla palveluilla on mahdollista ratkaista?

- 1 Vähentää fyysisiä kotihoidon käyntejä, tukea kotona asumista, nopeuttaa vuodeosastoilta kotiutumista ja lisätä pitkäaikaissairaiden etäseurannan määrää
- 2 Tukea työntekijöiden etätyöskentelyn, osa-työskentelyn sekä uusien palvelukonseptien hyödyntämistä mahdollistaen monipuolinen ja joustava työnkuva

Kotiin vietävät digitaaliset palvelut

Kotiin vietävillä digitaalisilla palveluilla **tuetaan asukkaan kotona asumista** käyttöönottamalla hyvinvointialueen laajuisesti **teknologisia ratkaisuita** sekä niitä tukevia toimintamalleja. Kotiin vietävät digitaaliset palvelut koskevat sekä **perusterveydenhuoltoa, sosiaalihoitoa** että **erikoissairaanhoitoa, ja palvelukokonaisuutta kehitetään laajentamalla kuntakohtaisia ja hyväksi todettuja pilotteja**. Teknologiset ratkaisut sisältävät:

1. **Etähoivan ratkaisut** (mm. kuvapuhelimet, lääkerobotti), joiden avulla vähennetään fyysisiä kotikäyntejä
2. **Etäseurannan ratkaisut** sisältäen sekä terveydentilan- ja hyvinvointitietojen etäseurannan, joiden avulla kotiutetaan erikoissairaanhoidon potilaita nopeammin ja mahdollistetaan yhä useamman ikäihmisen ja vammaisen kotona asuminen
3. **Muut ratkaisut, jotka tukevat kotiin vietävien palveluiden toimintaa** (mm. Kotisairaalan työvälineet, Kotidigi, 24/7 lääkärituki)

2 Painopisteet – Vaikuttavuus ja tietojohdaminen

Tietojohdamisen ja vaikuttavuuden kehittäminen mahdollistaa voimavarojen kohdentamisen sinne, missä niistä saadaan suurin hyöty

Kohderyhmänä

kaikki hyvinvointialueen ammattilaiset ja asukkaat

Tavoitteena

luoda paremmat edellytykset tietoperusteiseen päätöksentekoon

Hyvinvointialueella toteutettu valmistelutyö

Rakennettu alustava visio kokonaisuudelle sekä toteutettu tietoallasintegraatioita valittujen järjestelmien osalta. Luotu aikaisemmin tietojohdamisen ja vaikuttavuuden perusrakenteita ja toteutettu useita pilotteja

Mitä asioita on mahdollista ratkaista kehittämällä vaikuttavuutta ja tietojohdamista?

Parantaa tiedon hyödynnettävyyttä, hoidon vaikuttavuutta, vähentää manuaalista työtä ja parantaa työn tuottavuutta

Vaikuttavuus ja tietojohdaminen

Vaikuttavuutta ja tietojohdamisen edellytyksiä parannetaan **yhtenäistämällä tiedon tuottamisen tapoja, kehittämällä tiedon kokoamisen työkaluja ja tiedon hyödyntämistä osana päätöksentekoa**. Kestävän kehitystyön edellytyksenä on ATJ/PTJ-yhtenäistäminen. Esimerkkejä painopisteen toimenpiteistä:

- Kirjaamisen käytäntöjen yhtenäistäminen
- Tiedonkulun automaatioasteen kasvattaminen
- Tietovarastojen kehittäminen (mm. tietolähteiden lisääminen tietoaaltaseen)
- Raportoinnin kehittäminen (mm. raportointilähteiden määrittäminen ja priorisointi)
- Yhtenäisten käytäntöjen luominen, mikä tukee tiedon hyödyntämistä aktiivisesti osana päätöksentekoa

2 Painopisteet – Henkilöstön työskentelyedellytykset

Ammattilaisten työkalut tukevat liikkuvaa ja vaihtelevaa työtä, sujuvoittavat työskentelyä ja tukevat henkilöstöä tietohallinnon muutoksissa

Kohderyhmänä

kaikki hyvinvointialueen ammattilaiset

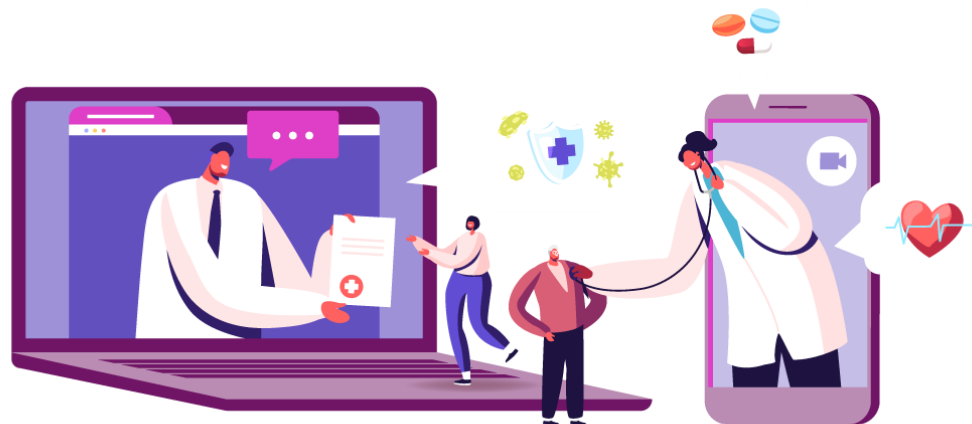
Tavoitteena

sujuvoittaa ja monipuolistaa ammattilaisten työnkuvaa

Hyvinvointialueella toteutettu valmistelutyö

Kunnissa ja sairaanhoitopiirissä on hyödynnetty yksittäisiä ammattilaisten työkaluja. Huomioidaan alueella tehdyt pilotoinnit ja käytössä olevat työkalut ja niiden käytön skaalautuvuus hyvinvointialuetasoisesti

Mitä asioita on mahdollista ratkaista henkilöstön työskentelyedellytyksiä kehittämällä?

- 1 Parantaa työn veto- ja pitovoimaa
- 2 Mahdollistaa monipuolisempi työnkuva, etätyöskentely ja työskentely myös osatyökykyisenä
- 3 Mahdollistaa ammattilaisten riittävä tuki uusien teknisten ratkaisuiden käyttöönotossa

Henkilöstön työskentelyedellytykset

Henkilöstön työskentelyedellytyksiä parannetaan kehittämällä ja käyttöön ottamalla erityisesti **liikkuvaa ja vaihtelevaa työtä tukevia työkaluja, työskentelyä sujuvoittavia ratkaisuita ja tukemalla henkilöstöä tietohallinnon muutoksissa:**

- Työskentelyedellytysten tukeminen liikkuvissa palveluissa (mm. videokonsultaatio) ja vaihtelevassa työssä (mm. keikkatyötä tukevat ratkaisut)
- Työskentelyä tehostavien ratkaisuiden käyttöönotto:
 - Prosessien automatisointi (mm. asiointiprosessit) ja tehostaminen (mm. järjestelmäkirjausten sujuvuus)
 - Tietosisältöjen kehittäminen (mm. terveys- ja hoitosuunnitelmien muutokset)
 - Ennusteratkaisut (mm. kysynnän- ja kapasiteetinhallinnan ratkaisut)
- Henkilöstön tukeminen tietohallinnon muutosohjelman muutoksissa (mm. sujuvat kommunikointikanavat tietohallintoon)

2 Painopisteet – Asiakas- ja potilastietojärjestelmät

Ammattilaiset hyödyntävät yhtä tietojärjestelmää yhteisen tarkoituksen läpi hyvinvointialueen

Kohderyhmänä

kaikki hyvinvointialueen ammattilaiset

Tavoitteena

yhtenäiset asiakas- ja potilastietojärjestelmät

Hyvinvointialueella toteutettu valmistelutyö

Istekin toteuttama asiakastietojärjestelmän hankinta aloitettu vuoden 2022 lopussa.

Potilastietojärjestelmän hankintasuunnitelma luotu ja kilpailutus käynnistyy vuoden 2023 alussa

Mitä asioita yhtenäisillä asiakas- ja potilastietojärjestelmillä on mahdollista ratkaista?

- 1 Tukea tietojen ylläpidossa, perehdytyksessä, liikkuvuuden parantamisessa ja muiden ohjelman painopisteiden kehitystyössä
- 2 Asukkaan kannalta yhtenäiset järjestelmät mahdollistavat osaltaan toimivan ja tehokkaan sekä asukkaille tasa-arvoisen sote-palvelutuotannon

Asiakas- ja potilastietojärjestelmät

Järjestelmien yhdenmukaistamisella tavoitellaan asiakas- ja potilastietojärjestelmien (APTJ) **yhtenäistämistä läpi hyvinvointialueen** nykyisten kunta- ja organisaatiokohtaisten ratkaisujen korvaajiksi. Tavoitetilassa koko hyvinvointialueella käytetään **yhteen tarkoitukseen yhtä yhteistä tietojärjestelmää** (mm. erillinen terveydenhuollon-, suun terveydenhuollon- ja sosiaalihuollon järjestelmä). Myös nykyiset APTJ-yhdyspinnat tullaan päivittämään osana yhtenäistämistyötä

2 Painopisteet – Digiturvallisuus

Muutoksen keskelläkin tietotekniset ympäristöt ja toimintatavat vahvistavat digiturvallisuutta – suunnittelussa on huomioitava myös käyttäjät

Miksi digiturvallisuus on jatkossa entistä keskeisempää?

Hajanainen järjestelmäkenttä

- Alkutilanteen hajanainen ja laaja-alainen järjestelmäkenttä lisää **tietoturvariskien mahdollisuutta** ja **vaikuttaa valvontaa**
- Laaja-alainen **yhtenäistämistyö** voi altistaa useille tietoturvariskeille

Eriävät käytännöt

- Hyvinvointialueuudistuksen johdosta palvelu- ja kuntakohtaisten **käytäntöjen määrä** kasvaa, mikä altistaa hyvinvointialueen tietoturvariskeille, mikäli osa käytännöistä ei täytä hyvinvointialueen tietoturvavaatimuksia

Hyvinvointialueen kasvava merkitys

- Hyvinvointialueuudistus muodostaa Pirkanmaasta Suomen suurimman hyvinvointialueen ja tekee organisaatiosta **kiinnostavan kohteen myös väärinkäytösten osalta**

Miten digiturvallisuus voidaan varmistaa myös jatkossa?

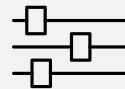
Tietotekninen ympäristö

- Toteutetaan **teknologisia ratkaisuja** ehkäisemään digiturvallisuuden vaarantavia riskitekijöitä ja **tukemaan tietoturvallisen ympäristön** luomista

Tietoturvalliset toimintatavat

- Muodostetaan **tietoturvallisia toimintatapoja**, jotka ovat **yhtenäisiä** läpi palvelutuotannon- ja kuntakohtaisten rajojen
- Tuetaan tietoturvaa kehittävien **ratkaisuiden jalkauttamista** niitä tukevilla toimintavoilla

Käyttäjälähtöinen suunnittelu

- Suunnitellaan digiturvallisuuden ratkaisut ja toimintatavat siten, että ne **tukevat käyttäjien käyttötarpeita** – potilasturvallisuus ei saa vaarantua digiturvallisuuden seurauksena
- Käyttäjän **toimenkuvan ymmärrys** keskiössä

3. Toimeenpano

3 Toimeenpano – Muutosohjelman rahoitus

Muutosohjelman rahoitus koostuu nykyisen toiminnan käyttömenoista, hankerahoituksesta sekä käyttömenojen lisäystarpeesta

Nykyisen toiminnan käyttömenot

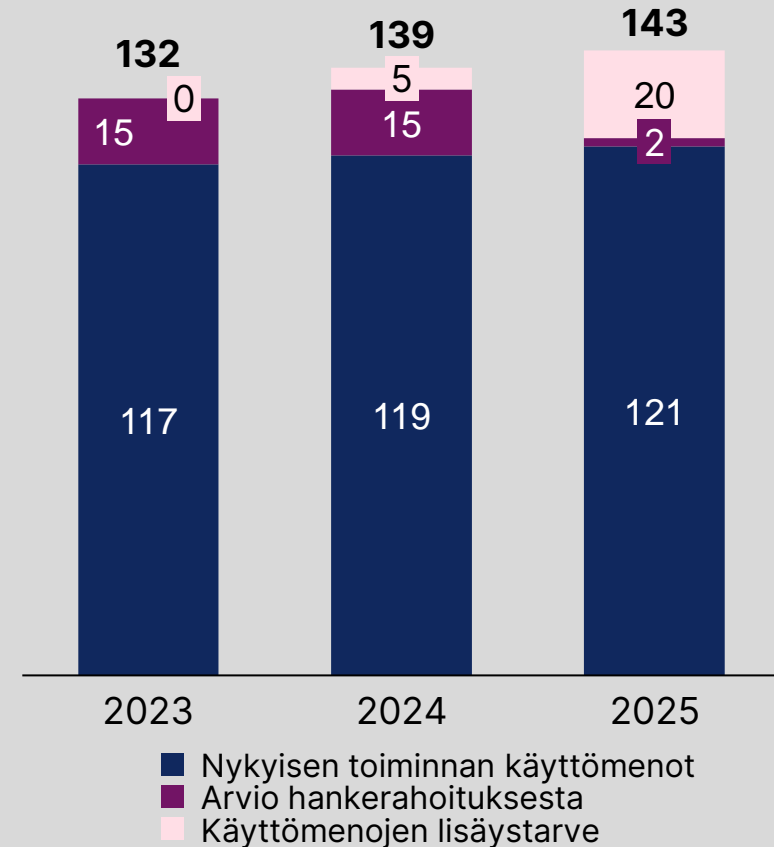
- Pohjana vuoden 2023 budjetti, johon tehty vuosittain 2% korotus
- Budjetin oikeellisuus pyritään varmistamaan Q1/2023 pohjalta

Arvio hankerahoituksesta

- Sisältää jo myönnetyn ICT-muutoshankerahoituksen (STM ja VM), Hoppu-rahoituksen 2023-2025 sekä 31.1.2023 julkistetun uuden valtionavustuksen vuosille 2023-2024

Käyttömenojen lisäystarve

- Lähtökohtaisesti Istekki ja Monetra toteuttavat muutosohjelmaan liittyvät hankinnat ja laskuttavat ne Pirhalta palvelumaksuina

Pirkanmaan hyvinvointialue

- Vuodesta 2026 alkaen rahoitustarpeen arvioidaan tasaantuvan, kun aiemmin käytössä olleet sirpaleiset ratkaisut (ja niiden tukipalvelut) saadaan poistettua käytöstä.
- Rahoitustarpeen kasvuun voidaan vaikuttaa lykkäämällä kuntakohtaisten ratkaisujen yhtenäistämistä

3 Toimeenpano – Muutosohjelman rahoitus

Muutosohjelman rahoituksen taustoitus (1/2)

Aluehallitus on hyväksynyt vuosille 2023-2025 ICT-investointeja yhteensä 87,6 M€

- Istekki ja Monetra toteuttavat hankinnat ja veloittavat ne hyvinvointialueelta palvelumaksuina
- Välttämättömät inframuutokset etenevät suunnitellusti, muilta osin (järjestelmien konsolidoinnit ja kehittäminen) suunnitelma on etupainotteinen ja todennäköisesti liian korkea
- Osa panostuksista voidaan rahoittaa valtion myöntämällä hankerahoituksilla

Investointisuunnitelma (M€)	2023	2024	2025
Hallinnon järjestelmien uusiminen	0,9	3,2	4,0
Sote-järjestelmien yhtenäistäminen	12,4	16	8,4
Tiedolla johtamisen järjestelmäkehitys ja tietoallas	4,8	3,8	3,3
Digipalvelut ja automatisointi	5,0	5,5	5,5
Välttämättömät inframuutokset	10,7	1,7	1,2
PELA/ensihoito uudistukset ja TUVE-käyttöönotto	1,2		
Istekin ja Monetran investoinnit sekä valtion erillisrahoituksen kohteet yhteensä	35,0	30,2	22,4

3 Toimeenpano – Muutosohjelman rahoitus

Muutosohjelman rahoituksen taustoitus (2/2)

Nykyisen toiminnan käyttömenot	Arvio hankerahoituksesta	Käyttömenojen lisäystarve
• Nykyisen toiminnan käyttömenojen pohjana käytetty vuoden 2023 budjettia • Sisältää epävarmuuksia erityisesti kunnilta siirtyneiden palvelujen kustannusten osalta ja tarkentuu 31.3.2023 toteutumien pohjalta tehtävässä ennusteessa• Arvioitu vuotuiseksi kustannusnousuksi 2%	• Hankerahoituksen on arvioitu painottuvan vuosille 2023-2024 • Sisältää jo myönnetyn ICT-muutoshankerahoituksen (STM ja VM), yhteensä 15-20 meur• Hoppu-rahoituksesta (RRP) kohdistuu digipalveluihin vuosina 2023-2025 n. 2 meur/v• 31.1.2023 julkistetusta uudesta valtionavustuksesta vuosille 2023-2024 osa voidaan kohdistaa tietohallinnon muutosohjelman toimenpiteisiin	• Käyttömenoihin kohdistuva lisärahoitustarve kasvaa vuodesta 2025 alkaen • Valtion myöntämät hankerahoitukset päättyvät pääosin 2024 lopussa• Istekin ja Monetran rahoittamien hankkeiden kuukausimaksut lisäävät rahoitustarvetta 2025 alkaen• Asiakas- ja potilastietojärjestelmien kilpailutusten tulokset eivät ole vielä tiedossa • Käyttöönoton kustannukset riippuvat siitä, missä laajuudessa nykyisiä järjestelmiä joudutaan kilpailutuksen lopputuloksen perusteella vaihtamaan• Kuukausiveloitusten oletetaan pysyvän suunnilleen nykyisellä tasolla käyttöönottojen jälkeen

3 Toimeenpano – Tavoitellut hyödyt ja mittarit

Muutosohjelma tehostaa ja sujuvoittaa asukkaiden asiointia sekä ammattilaisten työtä - ohjelmalla pyritään myös lisäämään työn vetovoimaa ja hillitsemään kustannusten kasvua

Paino piste

Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

Kotiin vietävät digitaaliset palvelut

Vaikuttavuus ja tietojohdaminen

Henkilöstön työskentelyedellytykset

ATJ/PTJ

Painopisteen mekanismi

Lisätään digitaalisen asiointin määrää, mikä paikkariippumattoman palvelun ja keventää asiointia

Etänä annettavan hoidon määrän kasvaminen parantaa hoitotasapainoa, vähentää sairaalajaksoja ja lisää ammattilaisten tehtävänkuvia

Lisätään päätöksenteon tueksi tuotetun vaikuttavan tiedon määrää, mikä mahdollistaa resurssien tehokkaamman hyödyntämisen

Otetaan käyttöön uusia teknologisia ratkaisuita, jotka tehostavat ammattilaisten työskentelyä

Yhtenäistetään tietojärjestelmiä, mikä vähentää tiedon ylläpitämiseksi tehtävän työn määrää

Esimerkkejä mittareista

% osuus väestöstä, joka ohjautuu palveluiden pariin sähköisten kanavien kautta

Kotiin vietävien palveluiden piirissä olevien fyysisten käyntien määrä

Käytössä olevat vaikuttavuusmittarit

Henkilöstötyytyväisyys (oma ja osto)

Ammattilaisten osuus yhteisessä järjestelmässä

Digitaalisesti hoidettujen potilaskontaktien määrä

Sairaalajaksojen pituus

Tietoaltaaseen integroitujen järjestelmien määrää

Sairauspoissaolot ja henkilöstön vaihtuvuus

Vaikutukset

Asukkaiden palvelut

Parannetaan asukkaiden palveluiden saavutettavuutta ja asiointia. Vältetään asukkaiden välttämättömiä käyntejä hyvinvointialueen palveluissa

Ammattilaisten työn tukeminen

Kohdistetaan henkilöstövoimavarat ja osaaminen tietoperusteisesti ja asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Lisätään ammattilaisten resursseja digitaalisia ratkaisuja hyödyntämällä

Työn vetovoiman lisääminen

Tuetaan ammattilaisten työhyvinvointia mahdollistamalla ammattilaisten monipuolisempi työnkuva, etätyöskentely ja työskentely myös osatyökykyisenä

Kustannuskasvun hillitseminen

Mahdollistetaan kestävä palvelutuotanto hyödyntämällä resurssit nykyistä kustannustehokkaammin

3 Toimeenpano – Näkökulmat muutosohjelman tuotosten yhteen toimivuuteen ja arkkitehtuuriin

Järjestelmäarkkitehtuurin näkökulmasta muutosohjelmassa on huomioitava järjestelmien yhdyspintojen keskustelevuus, käytettävyys ja toisiokäytön vaatimukset

Suunnitteluperiaatteita muutosohjelmassa tehtäville kokonaisuuksille:

- Järjestelmien tulee olla **yhteen toimivia** keskenään sekä **laajennettavissa** erikseen
Ydinjärjestelmien ei tule määrätä kaikkien digitaalisten ratkaisujen kehitystahtia
- **Modulaarisuus** järjestelmien kesken mahdollistaa **kaksitahtisuuden**:
Etenkin toimiva rajapinta ydinjärjestelmistä toiminnan ohjaukseen, tiedolla johtamiseen ja digipalveluihin
- Järjestelmät ovat **jatkuvasti kehittyviä**
Järjestelmäkokonaisuus rakennetaan jatkuvaa muutosta varten ja jatkokehitykseen varaudutaan
- Olennaisin **tieto on käytettävissä** läpi organisaation
Yhdet numerot ja yksi tiedontuotanto palvelemassa koko hyvinvointialueen kaikkea työtä ja johtamista
- **Käyttäjälähtöisyys ja käytettävyys** lähtökohtina kokonaisuuden suunnittelussa
Järjestelmien tulee auttaa ammattilaisten ja asiakkaiden elämää, ei vaikeuttaa sitä
- **Liikkuvan ja hajautetun työn** mahdollistaminen

3 Toimeenpano – Muutosohjelman riskit

Muutosohjelmaan onnistumiseen kohdistuu toteutuksen- ja toimintaympäristön riskejä, jotka on huomioitu osana ohjelman suunnittelua

Muutosohjelman toteutukseen kohdistuu sekä ohjelman toteutuksen riskejä...

Toteutuksen riskit

Resursointi

Muutosohjelman rahoituksen- ja ammattilaisten resurssien riittämättömyys

Aikataulu

Muutosohjelman läpivienti lyhyellä aikavälillä huomioiden erityisesti käynnissä oleva ICT-muutos

Johtaminen

Muutosohjelman tavoitteiden asetannan, toiminnan koordinoinnin ja seurannan riskit

... mutta myös toimintaympäristön riskejä, jotka voivat vaikuttaa ohjelman onnistumiseen

Toimintaympäristön riskit

Talous

Kiristyvän rahoituksen vaikutukset hyvinvointialueen toimintaan ja kansalliseen yhteistyöhön

In-house -toimijat

Muutokset in-house -toimijoiden asemassa sekä in-house -toimijoiden kehitystyön riskit

Lainsäädäntö

Uusien teknologioiden lainsäädännön riskit valtakunnallisella- ja unionitasolla

Muutosohjelman toteutuksessa on pyritty minimoimaan riskien realisoituminen seuraavin toimenpitein:

Tavoitteiden asetanta

Muutosohjelman painopisteet ja etenemisen vaiheistus on asetettu siten, että ne huomioivat tietohallinnon tiukat resurssit ja muutosohjelman tiiviin aikataulun

Organisoinnin suunnittelu

Muutosohjelmaan on sisällytetty alustava organisointitapa, joka pyrkii pienentämään johtamisen riskejä määrittelemällä tarkasti ohjelman tavoitteet ja vastuut

Laaja osallistaminen

Muutosohjelmaa varten on osallistettu lukuisia asiantuntijoita, joiden avulla on pyritty analysoimaan erilaisten riskien todennäköisyyksiä ja sopeutettu tarvittaessa ohjelman sisältöä riskin minimoiseksi

4. Organisoituminen

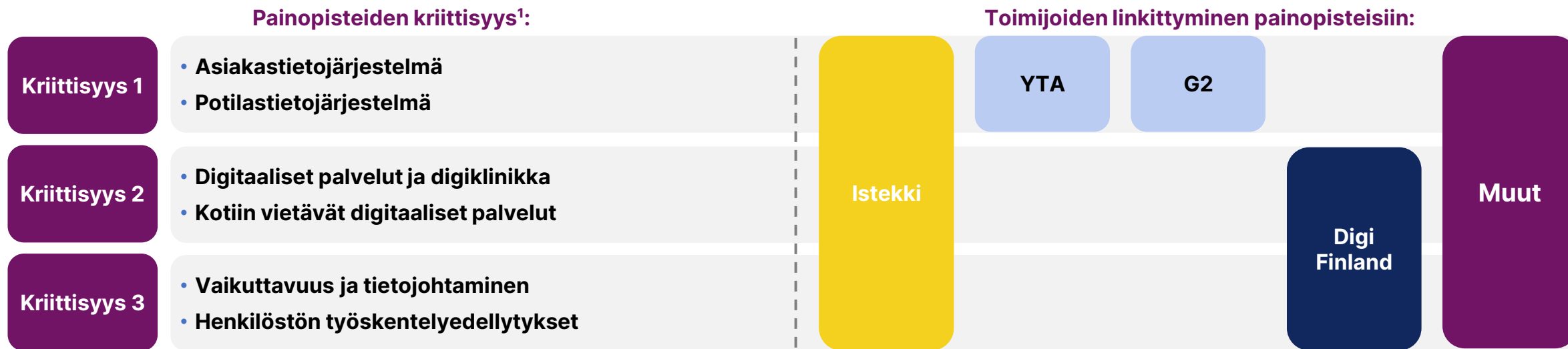
4 Organisoituminen – Toimijoiden kuvaus ja linkittyminen painopisteisiin

Istekki on merkittävässä roolissa useassa ohjelman painopisteen kehitystyössä - muuten yhteistyötä tehdään varsin valikoiden

4 Organisoituminen – Painopisteiden kriittisyys ja linkittyminen toimijoihin

Toimijoita voidaan myös arvottaa painopisteiden kriittisyyden perusteella – myös tässä tarkastelussa Isteekin rooli korostuu

Selite painopisteiden luokittelulle:

- Kriittisyys 1:** Muutosohjelman kriittisimmät toimenpiteet linkittyvät asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämiseen, minkä toteutuksen on tarkoitus tukea myös muita ohjelman painopisteitä (mm. henkilöstön työskentelyedellytykset)
- Kriittisyys 2:** APTJ yhtenäistämisen jälkeen erityisesti digiklinikan toteuttaminen ja kotiin vietävien digitaalisten palveluiden skaalaaminen ratkaisuiksi ovat muutosohjelman kannalta kriittisiä painopisteitä
- Kriittisyys 3:** Vaikuttavuuden ja tietojohdamisen sekä henkilöstön työskentelyedellytysten kehitystyötä tehdään systemaattisesti huomioiden kuitenkin henkilöstön resurssit. Tietojohdamisen ja vaikuttavuuden kehitystyössä lopullinen ratkaisu toteutetaan vasta APTJ-järjestelmien yhtenäistämisen jälkeen

Selite toimijoiden roolille:

- Isteeki:** Rooli lähes kaikissa painopisteissä; rooli kriittisimmäksi tunnistetussa APTJ-työssä
- YTA & G2 yhteistyö:** Rooli kriittisimmäksi tunnistetussa APTJ-työssä
- DigiFinland:** Rooli digitaalisissa palveluissa sekä tietojohdamisessa- ja vaikuttavuudessa; painopisteet eivät ole kuitenkaan kriittisimpiä
- Muut:** Rooli kaikissa osa-alueissa

4 Organisoituminen – Suositus toimijoiden roolista

Pirkanmaan pitäisi vahvistaa yhteistyötä Istekin kanssa ja tavoitella G2-toiminnan synergiaetuja; kansallinen yhteistyö jää pieneksi

Toimija

Suositus roolista

YTA

- Ollaan varauksellisia **YTA-tasoisessa kehitystyössä**, ennen kuin löydetään toiminnallinen yhteys YTA-alueen alueiden kesken. Ei alisteta tulevia lyhyen aikavälin korvausluonteisia APTJ-järjestelmähankintoja **YTA-yhteistyössä tehtäväksi**

G2

- Pyritään **hyödyntämään potentiaaliset hankinnan synergiaedut** Pohjois-Savon kanssa, mikäli tuleva kilpailutus saa toimittajilta **kilpailukykyiset** tarjoukset. Suhtaudutaan varauksella täysin yhteisiin käyttöönottoihin

Digi Finland

- Hyödynnetään kansalaisille tarjottavissa **digipalveluissa** ja **käytetään Pirkanmaan merkittävää kansallista asemaa** omien tavoitteiden **läpiviemiseksi**. Toisaalta **nopeaa kehitystyötä** vaativissa hankkeissa nojaututaan **omiin ja markkinoilta saataviin** ratkaisuihin

Istekki

- Hyödynnetään Isteikkiä laaja-alaisesti niissä toiminnoissa, joiden **tuottamiseen Istekillä on kyvykkyydet** tai valmiudet niiden hankkimiseen
- Hyödynnetään Pirkanmaan **merkittävää omistaja-asemaa Isteikin ohjaamiseen** ja pyritään mahdollistamaan **nopean kehityksen edellytykset** Isteikin kanssa kehittämällä **yhteisiä toimintamalleja ja budjetointia**
- Hankitaan ratkaisut muualta, silloin kun **Istekillä ei ole olemassa todistettua ratkaisua, ratkaisun tuottaminen on merkittävä haaste ja ratkaisu on toteuttava nopeasti**

4 Organisoituminen – Ohjelman toimeenpano

Muutosohjelmaa ohjataan strategian kärjen ”yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alla; edistää myös kärjen neljä tavoitetta

- Tietohallinnon muutosohjelmaa ohjataan kärjen ”**yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut**” alla; muutosohjelma edistää myös kärjen ”yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue” tavoitteita
- Alatavoitteille nimetyt vastuulliset vastaavat heidän vastuullaan olevan alatavoitteen toimeenpanosta ja sen etenemisen seurannasta
- Alatavoitteiden vastuulliset raportoivat oman alatavoitteen toimenpiteiden sekä keskeisimpien indikaattorien etenemisestä kärjen omistajille
 - Muutosohjelman painopisteet on yhdistetty relevanttien toimenpiteiden alle
- Raportointi alatavoitteisiin linkittyvien painopisteiden etenemisestä tapahtuu **joka toinen kuukausi huomioiden toimeenpano-ohjelman raportointiaikataulu**

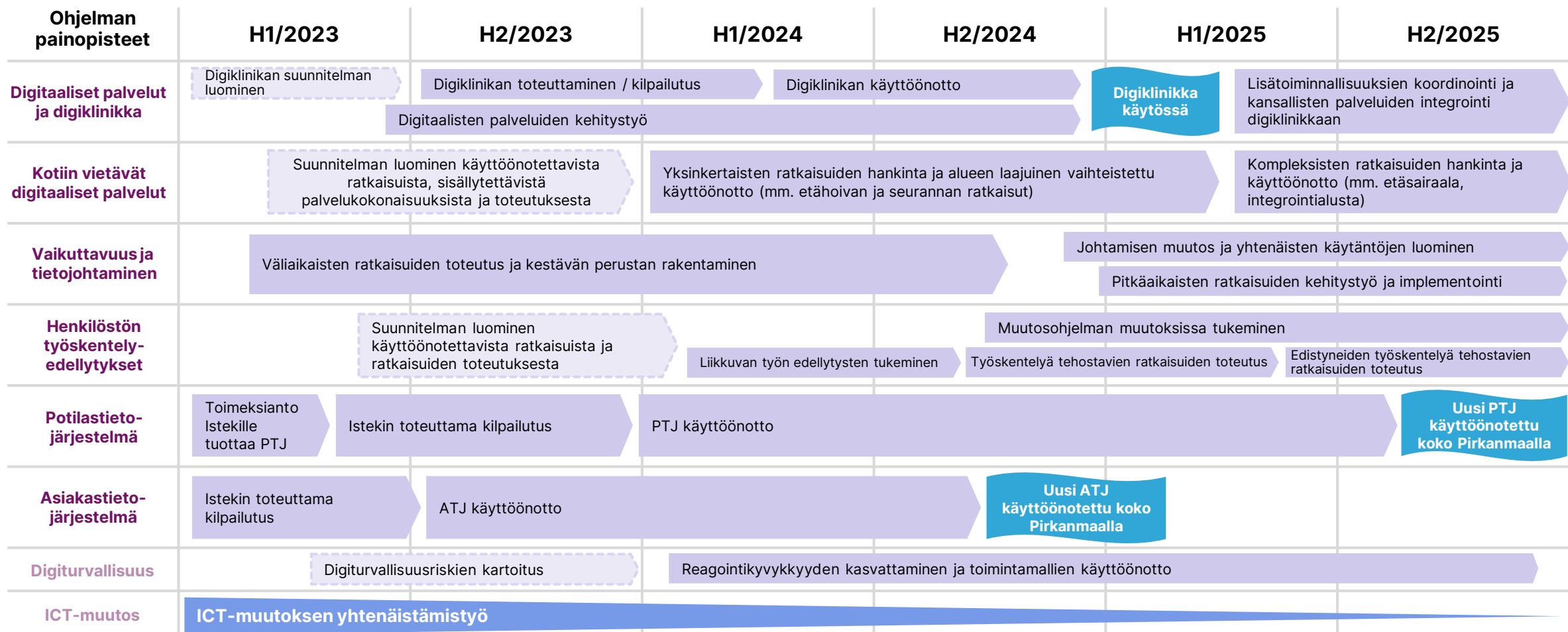
4 Organisoituminen – Ohjelman toimeenpano

Muutosohjelman painopisteiden alla toteutettavat kokonaisuudet edistävät monia toimenpideohjelman toimenpiteitä

Strategian kärki	Alatavoite	Toimenpiteet	Toimenpiteeseen vastaava muutosohjelman painopiste
2. Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut	2.5 Aika- ja paikkariippumattomat digitaaliset palvelut	a) Otamme käyttöön digitaalisen sote-keskuksen sisältäen digi-palvelukokonaisuuden ja digiklinikan	Digitaaliset palvelut ja digiklinikka
		b) Laajennamme kotiin vietävät digitaaliset palvelut ml. digitaalisen kotisairaalan koko hyvinvointialueen laajuiseksi	Kotiin vietävät digitaaliset palvelut
		c) Yhdenmukaistamme olemassa olevat digitaaliset palvelut ja lisäämme digipalveluiden saatavuutta hyvinvointialueetasoisesti	Digitaaliset palvelut ja digiklinikka
		d) Kehitämme toimintatapoja ja sisäisiä prosesseja. Kehitämme asiakasohjausta niin, että sähköiset palvelukanavat ovat ensisijainen yhteydenottokanava	Henkilöstön työskentely-edellytykset
		e) Viestimme henkilöstölle ja asukkaille digitaalisten palveluiden mahdollisuuksista, luomme digipalveluille saavutettavat ohjeet ja kuvaukset sekä vahvistamme henkilöstön digikyvykkyyttä	
4. Yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue	4.2 Tiedolla johtamisen rakenteet kehittyneet ja tieto tukee päätöksentekoa	a) Aloitamme potilastietojärjestelmien ja asiakastietojärjestelmien yhtenäistämisen	PTJ ATJ
		b) Tunnistamme tarvittavan tiedon ja sen käyttökohteet sekä suunnittelemme ja priorisoimme millä raporteilla tullaan toimeen lyhyellä aikavälillä ennen pidemmän aikavälin tietohallinnon kehittämistä; valmistaudumme pidemmän aikavälin kehittämisen suunnitteluun	Vaikuttavuus ja tietojohtaminen
		c) Tuemme johtamista digitaalisten ratkaisujen ja automatisoinnin avulla, siten että henkilöstö voi käyttää tietoa työssään systemaattisesti	
		d) Tunnistamme tiedolla johtamisen kehittämisessä tarvittavien eri sidosryhmien tietotarpeet ja yhdyspinnat sekä parhaat käytännöt	
	e) Yhtenäiset kirjaamiskäytännöt hyvinvointialueen laajuisesti ja varmistamme datan laadun raportointiin	PTJ ATJ	
4.5 Pirkanmaan hyvinvointialue on johtava vaikuttavuustoimija ja edelläkävijä yhdessä korkeakoulu yhteisön ja oppilaitosten kanssa	b) Huolehdimme vaikuttavuusperusteisen ohjauksen toteutumisesta Pirkanmaalla	Vaikuttavuus ja tietojohtaminen	

4 Organisoituminen – Etenemisen vaiheistus ja tiekartta

ICT-muutos vie aluksi valtaosan resursseista; muu tekeminen käynnistetään, mutta pääsee täyteen vauhtiin hieman myöhemmin

Liitteet

Liitteet – Digitaalisen sotekeskuksen ja digiklinikan ratkaistavat kysymykset

Digiklinikkaa perustettaessa tulee päättää organisoitumismalli, palveluiden tuottamistapa sekä suunnitella toiminnallinen muutos ja integroituminen muihin palveluihin

1

Mitä digiklinikalla **tavoitellaan**?
Mitä **ongelmaa** digiklinikalla pyritään ratkaisemaan?
Mitä digiklinikka ei ole?

2

Miten paljon digiklinikan toteutuksessa halutaan hyödyntää hyvinvointialueella **jo tehtyä kehitystyötä**?

3

Kuka operoi digiklinikkaa?

- A. Hyvinvointialue
- B. Ulkoinen toimija
- C. Hyvinvointialue ja ulkoinen toimija yhdessä
- D. In-house -toimija

4

Mistä digiklinikan **työkalut** tulevat?

- A. Hyvinvointialue luo itse
- B. Ostetaan valmiit työkalut
- C. Ostetaan räätälöidyt työkalut markkinoilta
- D. In-house -toimija luo/hankkii

5

Kuka tekee toiminnallisen muutoksen nykyisestä digiklinikan sisältävään toimintamalliin?

- A. Hyvinvointialue
- B. Ulkoinen toimija joka operoi digiklinikkaa
- C. Hyvinvointialue ja ulkoinen toimija yhdessä

6

Miten digiklinikka integroituu osaksi palvelutuotantoa ja järjestelmiä?

- Esimerkiksi onko digiklinikka yhteydessä alueen APTJ-järjestelmiin? Miten palveluiden jatkuvuus huomioidaan?

7

Miten muutos saadaan **toteutettua riittävän nopeasti** ts. digiklinikka osaksi palvelutuotantoa ja **digiklinikalle** riittävästi volyymia, jotta siitä olisi mitään hyötyä?

8

Miten digiklinikalla halutaan edistää hyvinvointialueen **työntekijöiden hyvinvointia**?

- Esimerkiksi mahdollistaa digiasiointiin keskittyvä työnkuva / tuoda vaihtelua työnkuviin tai vapauttaa oman henkilöstön resurssia vaativiin töihin kun ulkoinen toimija hoitaa etulinjan

9

Minkälainen rooli ulkoisten tai kansallisen palveluntarjoajan ratkaisulla on?

Liitteet – Näkökulmia digiklinikan toteuttamiseen (1/2)

Digiklinikan toteuttamiseen on neljä erilaista toteutustapaa; toteutustapojen välillä on eroja nopeudessa ja kustannustehokkuudessa

Tunnistetut tavat organisoitua digiklinikan pystyttämiseen ja operointiin				
	1	2	3	4
	Hyvinvointialue ja in-house -toimija yhdessä	Ulkoisen toimija toimittaa työkalut ja hyvinvointialue vastaa palvelutuotannosta	Ulkoisen toimija toimittaa työkalut ja vastaa palvelutuotannosta yhdessä hyvinvointialueen kanssa	Ulkoisen toimija vastaa koko toteutuksesta
Kuvaus	In-house -toimija vastaa työkalujen teknisestä toteutuksesta Hyvinvointialue vastaa digiklinikan palvelutuotannosta	Hyvinvointialue ostaa joko valmiit tai räätälöivät työkalut ulkoiselta toimijalta Hyvinvointialue vastaa digiklinikan palvelutuotannosta	Hyvinvointialue ostaa joko valmiit tai räätälöivät työkalut ulkoiselta toimijalta Toimijat vastaavat palvelutuotannosta yhdessä (esim. ulkoisen toimija vastaa illoista- ja viikonlopuista). Ulkoisen toimija palvelutuotannossa voi erota digiklinikan toimittajasta	Hyvinvointialue ostaa valmiit ulkoiselta toimijalta Ulkoisen toimija vastaa digiklinikan palvelutuotannosta
Nopeus	-Muutos edellyttää aikaa, sillä kokonaisratkaisua ei ole valmiina; tuloksia oletetaan kuitenkin nopeasti hoitotakuun kiristymisestä johtuen - In-house -toimijan valmius ketterään kehitykseen	+Ulkoisen toimijan valmiin ratkaisun käyttöönotto nopeaa • Hyvinvointialueen palvelutuotannon organisoimisen nopeus riippuu henkilöstön saatavuudesta ja muutosjohtamisen onnistumisesta	+Ulkoisen toimijan valmiin ratkaisun käyttöönotto nopeaa • Hyvinvointialueen ja ulkoisen palvelutuotannon organisoimisen nopeus riippuu toimintamalien rakentamisesta ja muutosjohtamisen onnistumisesta	+Ulkoisen toimijan valmiin ratkaisun käyttöönotto nopeaa +Ulkoisen toimijan palvelutuotannon organisoiminen nopeaa
Kustannustehokkuus	+Ulkoista toimijaa riskittävämpi pitkän aikavälin kustannusten kasvu osaomistajuudesta johtuen; kustannusten jakaminen muiden in-house -toimijoiden kanssa -Kehittäminen kallista	+Ei merkittäviä kehityskustannuksia -Käyttökustannukset korkeammat verrattuna in-house -toimijan toteuttamaan ratkaisuun	+Ei merkittäviä kehityskustannuksia -Käyttökustannukset korkeammat verrattuna in-house -toimijan toteuttamaan ratkaisuun -Ylimääräiset kustannukset ulkoisen toimijan palvelutuotannon kustannuksista	-Käyttökustannukset korkeimmat verrattuna muihin vaihtoehtoihin ulkoisen toimijan vastatessa koko digiklinikan toiminnasta

Ulkoisen toimijan ratkaisussa keskeinen haaste on ratkaisun yhteensovittaminen tukemaan Pirkanmaan hyvinvointialueen toimintaa

Tunnistetut tavat organisoitua digiklinikan pystyttämiseen ja operointiin			
1	2	3	4
Hyvinvointialue ja in-house -toimija yhdessä	Ulkoisen toimija toimittaa työkalut ja hyvinvointialue vastaa palvelutuotannosta	Ulkoisen toimija toimittaa työkalut ja vastaa palvelutuotannosta yhdessä hyvinvointialueen kanssa	Ulkoisen toimija vastaa koko toteutuksesta
Integrointi palvelutuotantoon +Integroiminen muuhun palvelutuotantoon on helpompaa kuin muissa vaihtoehdoissa	• Integroiminen muuhun palvelutuotantoon on helpompaa kuin palvelutuotannosta vastaa vain hyvinvointialue, mutta haastavampaa kuin in-house -toimijan kanssa	- Ulkoisen toimijan tuottamien palveluiden yhteen sovittaminen hyvinvointialueen palveluihin	
APTJ integrointi Neljä toteutusvaihtoehtoa: • Digiklinikalla oma APTJ, jossa ei ole linkkiä muihin järjestelmiin; linkitys vain Kanta.fi. Vaihtoehto helpoin ja nopein toteuttaa, mutta ei tue palveluiden välistä jatkuvuutta • Digiklinikalla oma APTJ, joka on integroitu kaikkiin tai osiin muista järjestelmistä kolmannen toimijan avulla; linkitys myös Kanta.fi. Linkitys työläämpi ja hitaampi, mutta mahdollistaa paremman jatkuvuuden palveluiden välillä • Digiklinikalla oma APTJ, joka on integroitu kaikkiin tai osiin muista järjestelmistä; linkitys myös Kanta.fi. Vaihtoehto vatii enemmän työtä ja on hidas, mutta mahdollistaa parhaimman jatkuvuuden palveluiden välillä • Digiklinikka käyttää suoraan hyvinvointialueen APT-järjestelmiä. Vaihtoehto työläin ja hitain, mutta mahdollistaa parhaimman jatkuvuuden palveluiden välillä.			Yksi toteutusvaihtoehto: • Digiklinikalla oma APTJ, jossa ei ole linkkiä muihin järjestelmiin; linkitys vain Kanta.fi. Vaihtoehto helppo ja nopea toteuttaa, mutta ei tue palveluiden välistä jatkuvuutta
Muut tekijät +Mahdollisuus toteuttaa digiklinikka yhdessä muiden asiakasomistajien kanssa, mutta riippuu muiden asiakasomistajien tavoitteista ja tavoitteiden yhtenäisyydestä +Onnistunutta in-house -kehitystyötä pienemmissä hankkeissa, mikä voi perustella vaihtoehtoa	• Miten kompensaatiomalli toteutetaan? - Riskinä riippuvuus ulkoisesta toimijasta verrattuna in-house -toimijaan toteuttamaan ratkaisuun	• Miten työnjako osapuolten välillä toteutetaan? • Miten kompensaatiomalli toteutetaan? - Riskinä riippuvuus ulkoisesta toimijasta verrattuna in-house -toimijaan toteuttamaan ratkaisuun	• Miten kompensaatiomalli toteutetaan? - Riskinä riippuvuus ulkoisesta toimijasta verrattuna in-house -toimijaan toteuttamaan ratkaisuun

Liitteet – Kotiin vietävien digitaalisten palveluiden ratkaistavat kysymykset

Kotiin vietävien digitaalisten palveluiden osalta tulee päättää niillä tavoiteltavat hyödyt, toiminnan koordinointi sekä ketterän kehittämisen ja skaalaamisen mahdollistaminen

1

Mitä kotiin vietävillä digitaalisilla palveluilla **tavoitellaan**? Mitä **ongelmaa** palveluilla pyritään ratkaisemaan?

2

Miten paljon kotiin vietävien digitaalisten palveluiden toteutuksessa halutaan hyödyntää hyvinvointialueella **jo tehtyä kehitystyötä (mm. PirKATI, Kotidigi)**?

3

Kuinka siirtyä kotiin vietävissä digitaalisissa palveluissa **kuntakohtaisista piloteista laajamittaiseen toimintaan** koko hyvinvointialueella?

4

Keskitytäänkö vain **yleisiin** ratkaisuihin (turvapuhelin, lääkerobotti) vai myös **tautikohtaisiin** ratkaisuihin vaikuttavuus huomioiden?

5

Miten kotiin vietäviä digitaalisia palveluja kehitetään ja koordinoidaan? **Kuka omistaa kokonaisuuden**? Mikä on **palvelutuotannon** rooli? Entä **tietohallinnon**?

6

Mikä on **Istekin** ja **yksityisten** toimijoiden rooli kotiin vietävien digitaalisten palveluiden kehittämisessä ja tuottamisessa?

7

Miten varmistetaan kotiin vietävien digitaalisten palveluiden ketterä kehittäminen, riittävän nopea kilpailutus? **Miten** palveluiden skaalaaminen hyvinvointialueen läpi kannattaisi tehdä? Miten **tekninen skaalautuvuus** varmistetaan?

8

Miten perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyötä kotiin vietävien digitaalisten palvelujen osalta tulisi koordinoida?

Liitteet – Näkökulmia kotiin vietävien digitaalisten palveluiden toteuttamiseen

Kotiin vietävien digitaalisten palveluiden organisoinnissa on huomioitava useampi näkökulma; erityisesti omistajuuden ja skaalautuvuuden huomioiminen on kriittistä

Näkökulma:	Kuvaus
Omistajuus	Omistajuus kotiin vietävien digitaalisten palveluiden kokonaisuuden kehittämisestä ja koordinoinnista voi olla 1) Palvelutuotannossa (jaettu tai keskitetty), jolloin ollaan lähellä itse asiakasrajapintaa, mutta vaihtoehdossa haasteena kaikkien palvelualueiden tarpeiden huomiointi. 2) Tukipalvelujen tai strategisen ohjauksen palvelulinjassa , jolloin helpompaa huomioida hyvinvointialuetaisoiset ja eli palvelualueiden tarpeet, mutta asiakasrajapinta on kaukana.
Organisointi	Kotiin vietävien digitaalisten palvelujen organisoinnin vaihtoehdot linkittyy kokonaisuuden omistajuuteen, mutta koskee kehittämisen ja kokonaisuuden koordinoinnin sijaan operatiivista toimintaa. Vastuun operatiivisesta toiminnasta on tärkeää olla palvelutuotannolla , mutta kotiin vietävien digitaalisten ratkaisujen tukipalvelut (esim. laitteiden hankinta, korjaukset, koulutukset) on mahdollista toteuttaa keskitetysti . Erityisesti tukipalvelujen, mutta myös kehittämistoimenpiteiden toteutuksen osalta on mahdollista myös hyödyntää ulkoista toimijaa .
Tekninen toteutus	Tällä hetkellä käytössä useita eri teknisiä ratkaisuja kotiin vietävien digitaalisten palvelujen osalta. Kustannukset ovat korkeammat, jos sallitaan laaja ratkaisujen kirjo myös jatkossa. Jos käytettävien teknisten ratkaisujen määrää rajoitetaan, on mahdollista saada kustannushyötyjä . Ratkaisujen määrän rajoittaminen rajoittaa kuitenkin palvelukohtaisen räätälöinnin mahdollisuuksia verrattuna tilanteeseen, jossa sallitaan useampien eri ratkaisujen hyödyntäminen. Kotiin vietävien digitaalisten palveluiden rakentamisessa etäseurannan alustojen hyödyntäminen suhteessa tautikohtaisiin ratkaisuihin.
Yleiset vs. tautikohtaiset ratkaisut	Jos keskitytään vain yleisiin ratkaisuihin (turvapuhelin, lääkerobotti) yksinkertaistaa ratkaisuvaihtoehtoja ja pienentää koordinoinnin tarvetta. Tautikohtaisten ratkaisujen (sydämen etäseuranta, uniapnea laite) hyödyntäminen mahdollistaa kustannusvaikuttaviksi todettujen ratkaisujen hyödyntämisen. Tämä edellyttää ylläpidettävän ratkaisuvaihtoehtojen laajentamista ja vaatii enemmän koordinointia.
Skaalautuvuus ja kustannustehokkuus	Skaalautuvuutta on voidaan edistää rajoittamalla käytettävien ratkaisujen määrää ja luomalla yhteiset toimintamallit ratkaisujen käyttöön. Jos sallitaan palvelualuekohtaiset räätälöidyt ratkaisut, ei keskitetty koordinointi ole mahdollista (hankinnat, koulutukset, tuki) ja ratkaisujen skaalautuvuus heikkenee. Yleisten ratkaisujen skaalautuvuus ja kustannustehokkuus on hyvä, jos kokonaisuutta koordinoidaan yhtenäisesti. Tautikohtaisten ratkaisujen osalta skaalautuvuus ja kustannustehokkuus riippuu käyttäjien määrästä ja ratkaisulla saavutettavasta potentiaalisesta hyödystä.

Liitteet – Toimijoiden kuvaus ja linkittyminen painopisteisiin (1/5)

Pirkanmaa kuuluu Sisä-Suomen yhteistyöalueeseen; yhteistyön laajuus vielä epäselvä, mutta yhteistyön merkitys voidaan nähdä lyhyellä aikavälillä pienenä

Toimija

Kuvaus roolista

Muutosohjelman painopisteet

YTA

- Pirkanmaa tulee olemaan osa **Sisä-Suomen yhteistyöaluetta yhdessä Kanta-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueiden kanssa**
- Alueita halutaan kannustaa tekemään tiivistä yhteistyötä tavoitteiden asetannassa sekä hankinnoissa erityisesti **APTJ yhtenäistämässä**
- **YTA-asetus lausuntokierroksella**, joka tulee määrittelemään suuntaviivat yhteistyön tasolle hyvinvointialueiden kesken. **Valmisteilla myös yhteisen ICT-investointisuunnitelman tuottaminen valtioneuvostolle**
- YTA-toiminnan merkitys lyhyellä aikavälillä pienempää **alueellisten tietojärjestelmät erojen vuoksi. Yhteistyö realistista vasta pitkällä aikavälillä**

YTA-yhteistyö keskittyy asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämiseen yhteistyöalueen sisällä; **yhteistyö realistista vasta pitkällä aikavälillä**

Potilastieto-
järjestelmä

Asiakastieto-
järjestelmä

G2-yhteistyön tavoitteena on laajempi yhteistoimivuus G2-toimijoiden kesken, erityisesti tietojärjestelmien tasolla; yhteistyön merkityksen oletetaan kasvavan pitkällä aikavälillä

Toimija

Kuvaus roolista

Muutosohjelman painopisteet

G2

- Yhteistyön tavoitteena on laajempi **yhteistoimivuus G2 toimijoiden kesken (Pirkanmaa ja Pohjois-Savo), toiminnan- ja tietojärjestelmien tasolla**
- Yhteistyö keskittyy erityisesti **asiakas- ja potilastietojärjestelmien kehitystyöhön**. Tulevaisuudessa suunniteltu **yhteistä potilastietojärjestelmien kilpailutusta**
- Molemmat hyvinvointialueista toimivat nykyisellään **yhteisen erikoissairaanhoidon järjestelmätoimittajan ratkaisulla; G2-yhteistyön merkitys riippuu toimittajan menestyksestä tulevissa kilpailutuksista**
- **Lyhyellä aikavälillä** yhteistyön merkitys **pienempi; pitkällä aikavälillä G2-yhteistyön merkityksen oletetaan kasvavan**

G2-yhteistyö keskittyy asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhteistyöhön Pohjois-Savon kanssa; **suunnitteilla yhteinen potilastietojärjestelmien kilpailutus**

Potilastieto-
järjestelmä

Asiakastieto-
järjestelmä

DigiFinland on työkalu valtakunnalliseen toimintaan; DigiFinland tulee todennäköisesti tukemaan Pirkanmaata erityisesti asukkaiden digipalveluiden kehittämisessä

Toimija

Kuvaus roolista

Muutosohjelman painopisteet

Digi Finland

- DigiFinland on **työkalu valtakunnalliseen toimintaan**; eivät näytä suuntaa, vaan tarjoavat ratkaisuja kansallisiin tarpeisiin. Tulevan yhteistyön kannalta kriittistä on muiden hyvinvointialueiden kanssa **yhteisten tavoitteiden löytäminen** ja yhteensovittaminen Pirkanmaan tavoitteisiin
- Tulevaisuuden rooli tulee todennäköisesti painottumaan asukkaiden digitaalisiin palveluihin, sillä kansallisten digitaalisten **palveluiden kehittäminen on tarkoitus toteuttaa yhdessä DigiFinlandin kanssa**
- DigiFinland myös osallinen Pirkanmaan **vaikuttavuuden ja tietojohtamisen kehittämisessä**, sillä DigiFinland luonut kriteerit Pirkanmaan hyvinvointialueen tietoaltaisiin
- **Mahdollinen rooli jatkossa tukea myös potilastietojen arkistointia**, sillä Pirkanmaan arkisto- ja potilastietojen varsinaisen arkistoratkaisun osalta suunnitelmana on tukeutua DigiFinlandin tarjoamaan kansalliseen arkisto ratkaisuun

DigiFinlandin **päärooli** **muutosohjelmassa digitaalisiin palveluissa**; digiklinikka erillinen kokonaisuus, missä rooli pieni

Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

DigiFinland luonut kriteerit Pirkanmaan tietoaltaisiin, mitä tullaan hyödyntämään vaikuttavuuden ja tietojohtamisen kehittämiseen

Vaikuttavuus ja tietojohtaminen

Istekillä tärkeä rooli APTJ yhtenäistämistyössä; Istekillä halukkuus tukea Pirkanmaata myös muissa muutosohjelman painopisteissä

Toimija

Kuvaus roolista

Muutosohjelman painopisteet

Istekki

- **APTJ yhtenäistämisessä** tullaan tukeutumaan Istekin osaamiseen laaja-alaisesti
- **Kumppanihallinta ja –sopimushallinta** pääosin Istekillä. Istekki tulee kilpailuttamaan mm. **potilastietojärjestelmän Pirkanmaan toimeksiannosta**
- **Digitaalisissa palveluissa nykyisellään paljon yhteistyötä, jonka odotetaan jatkuvan myös jatkossa**
- **Huomioidaan Istekin halukkuus tukea Pirkanmaata seuraavissa muutosohjelman painopisteissä: kotiin vietävät palvelut ja vaikuttavuus**
- Huomioidaan muiden **asiakasomistajien tavoitteet, sillä ne tulevat määrittämään Istekin roolia ja yhteistyön suuntaa tulevaisuudessa**

Istekillä **tärkeä rooli APTJ yhtenäistämisessä**; Istekki tulee myös kilpailuttamaan potilastietojärjestelmän

Potilastietojärjestelmä

Asiakastietojärjestelmä

Istekillä **halukkuus tukea** Pirkanmaata myös useassa **muussa muutosohjelman painopisteessä**

Digitaaliset palvelut ja digiklinikka

Kotiin vietävät digitaaliset palvelut

Vaikuttavuus ja tietojohdaminen